Remonstrantse Gemeente Rotterdam
Zondag 1 november 2026

Vrijzinnige heiligen

Voorganger: dr. Tjaard Barnard
Organist: Jos van der Kooy

Gedoopt wordt Maeve

Kort orgelspel
Improvisatie

Welkom en aansteken van de kaars door lid van de kerkenraad

Orgelspel
Deel II uit Fantasie over het Lutherlied ‘Een vaste Burg is onze God’
Jan Zwart (1877-1937)

(Gemeente gaat staan)

Aanvangslied : 1,3 en 4 **‘**Lobe den Herren, den mächtigen König der Ehre’

1 Lobe den Herren, den mächtigen König der Ehren,
lob ihn, o Seele, vereint mit den himmlischen Chören
Kommet zuhauf,
Psalter und Harfe, wacht auf,
lasset den Lobgesang hören!

3 Lobe den Herren, der künstlich und fein dich bereitet,
der dir Gesundheit verliehen, dich freundlich geleitet.

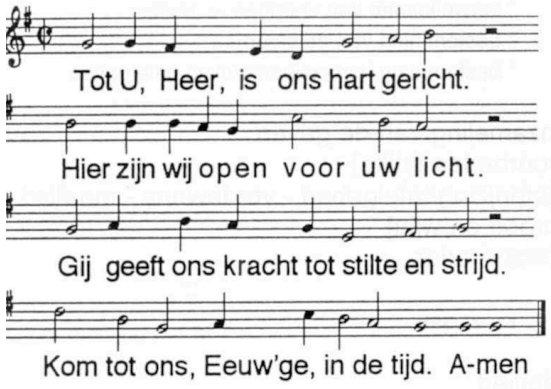
In wie viel Not
hat nicht der gnädige Gott
über dir Flügel gebreitet!

4 Lobe den Herren, der sichtbar dein Leben gesegnet,
der aus dem Himmel mit Strömen der Liebe geregnet.
Denke daran,
was der Allmächtige kann,
der dir mit Liebe begegnet!

Votum en groet
Onze hulp is in de naam van de Heer
die hemel en aarde gemaakt heeft
die trouw houdt tot in eeuwigheid
en die niet loslaat het werk van zijn handen.

Genade zij u en vrede
van God onze Vader
en van Jezus Christus, de Heer.
Amen.

Antwoordlied 'Tot U, Heer, is ons hart gericht'

(Gemeente gaat zitten)

Inleidende bijbellezing Psalm 46
[2] God is voor ons een veilige schuilplaats,
een betrouwbare hulp in de nood.
[3] Daarom vrezen wij niet, al wankelt de aarde
en storten de bergen in het diepst van de zee.
[4] Laat de watervloed maar kolken en koken,
de hoge golven de bergen doen beven. sela
[5] Een rivier, wijd vertakt, verblijdt de stad van God,
de heilige woning van de Allerhoogste.
[6] Met God in haar midden stort zij niet in,
vroeg in de morgen komt God haar te hulp.
[7] Volken roeren zich, rijken storten ineen,
zijn donderstem klinkt – de aarde siddert.
[8] De HEER van de hemelse machten is met ons,
onze burcht is de God van Jakob. sela

[9] Kom en zie wat de HEER heeft gedaan,
verbijsterend is wat Hij op aarde verricht.
[10] Wereldwijd bant Hij oorlogen uit,
bogen breekt Hij, lansen verbrijzelt Hij,
wagens verbrandt Hij in het vuur.
[11] ‘Staak de strijd, en erken dat Ik God ben,
verheven boven de volken, verheven boven de aarde.’
[12] De HEER van de hemelse machten is met ons,
onze burcht is de God van Jakob. sela

Gebed
Eeuwige God,

Vanmorgen komen wij hier samen, als uw gemeente. We komen samen en we vieren de geboorte van een kind. In de doop mogen wij ons verbonden weten. U met ons, U met de kleine Maeve.

Als wij hier samenkomen, weten we ons geborgen in de gang der generaties. Zovelen voor ons hebben hier hun kind ten doop gehouden. We voelen ons met hen verbonden. Zoals we ons ook verbonden voelen met wie hier niet kunnen zijn. Familieleden die ons ontvallen zijn.

Wij komen hier samen als mensen met goede bedoelingen en gebreken, met vragen en twijfels, met hoop en onzekerheid. Wij zoeken naar wat goed is, maar weten dat we daarin tekortschieten. Help ons mild te zijn voor anderen en kritisch op onszelf.

Leer ons van mensen die ons voorgingen, zonder hen tot heiligen te maken. Geef ons de moed om ons te laten corrigeren en steeds opnieuw te beginnen. Wees onze schuilplaats wanneer de wereld wankelt, en geef ons de kracht om zelf voor anderen een veilige plek te zijn.

Amen.

Lied Ein feste Burg ist unser Gott

1. Ein feste Burg ist unser Gott,
ein gute Wehr und Waffen.
Er hilft uns frei aus aller Not,
die uns jetzt hat betroffen.
Der alt böse Feind mit Ernst
ers jetzt meint;
groß Macht und viel List
sein grausam Rüstung ist,
auf Erd ist nicht seinsgleichen.

2. Mit unsrer Macht ist nichts getan,
wir sind gar bald verloren;
es streit' für uns der rechte Mann,
den Gott hat selbst erkoren.
Fragst du, wer der ist?
Er heißt Jesus Christ,
der Herr Zebaoth,
und ist kein andrer Gott,
das Feld muss er behalten.

Doop
Wanneer wij onze kinderen willen laten dopen, doen we dat niet met het idee dat er iets gebeurt waardoor het kind ineens een kind van God wordt. Je hoeft immers niet gedoopt te worden om een kind van God te zijn! Maar dopen dat is: de geboorte aanvaarden, het kind ontvangen als uit Gods hand. De doop is voorts niet alleen een familieaangelegenheid, maar ook een zaak van iedereen die met jullie meeleeft en van de geloofsgemeenschap.

Vandaag staat de gemeente achter de ouders en hun kind en stelt zich mede verantwoordelijk voor haar toekomst.
Tenslotte: we dopen met water, dat symbool van gewassen en als nieuw zijn; we weten niet wat de haar toekomst brengen zal, maar we vertrouwen dat er altijd uitzicht zal zijn, wat we ook doen en wat ons ook overkomt.
Zo dopen we onze kinderen. In de naam van God, voor wiens aangezicht wij als gewenste kinderen geboren worden. In de naam van Christus, die de belichaming is van de vergeving waaruit wij leven. In de naam van de Geest, waardoor wij dit alles weten en telkens opnieuw weten.

Vraag aan peetouders
Vandaag zijn jullie getuigen bij de doop van Maeve. Jullie nemen een verantwoordelijkheid voor haar op. Niet alleen zullen jullie een bijzondere band met haar voelen, maar ook verantwoordelijkheid voor haar nemen.
Wil dan opstaan en antwoord geven op de volgende vraag:
Willen jullie de verantwoordelijkheid op jullie nemen als peetouders? Wat is daarop jullie antwoord?

Tekst voor te lezen door peetouders

Vragen aan ouders
Vertrouwen jullie je kind toe
aan God, onze eeuwige Vader?
In goede en kwade dagen,
in voorspoed en in tegenspoed?
Beloven jullie zo van jullie kind te houden
dat het zichzelf kan worden
en een eigen weg vinden in de wereld?
Staan jullie ervoor in
dat jullie je kind in contact willen brengen
met het evangelie van Jezus Christus,
in de hoop dat het, eenmaal groot geworden,
deze doop zelf zal kunnen beamen.

Doop

Dooptekst God is voor ons een veilige schuilplaats (Ps. 46: 2)

Lied 704 ‘Dank, dank nu allen God’

2. De eeuwig rijke God
moge ons reeds in dit leven
een vrij en vrolijk hart
en milde vrede geven.
Die uit genade ons
behoudt te allen tijd,
is hier en overal
een helper die bevrijdt.

3.Lof, eer en prijs zij God
die troont in 't licht daarboven.
Hem, Vader, Zoon en Geest
moet heel de schepping loven.
Van Hem, de ene Heer,
gaf het verleden blijk,
het heden zingt zijn eer,
de toekomst is zijn rijk.

Bijbellezing Romeinen 3: 10-26

[10] In de heilige boeken staat: «Er is geen mens die altijd goed doet, zelfs niet één. [11] Niemand is wijs, niemand is trouw aan God. [12] Iedereen is slecht en oneerlijk. Geen mens is goed, zelfs niet één. [13] Mensen spreken alleen maar kwaad, en ze vertellen alleen maar leugens. Hun woorden zijn slecht en gevaarlijk. [14] Ze liegen en bedriegen. [15] Ze plegen graag moorden. [16] Overal brengen ze geweld en ellende. [17] Vrede krijgt bij hen geen kans. [18] En eerbied voor God hebben ze niet.»

[19] Dat staat in de heilige boeken van de Joden, en dus gaat het ook over de Joden zelf. Voor hen geldt hetzelfde als voor iedereen: Niemand heeft een excuus voor zijn slechte gedrag. Iedereen is schuldig tegenover God. [20] En niemand wordt gered doordat hij zich aan de Joodse wet houdt. Want het lukt niemand om alles te doen wat er in de wet staat. De wet leert ons juist dat ieder mens verkeerde dingen doet.

[21-22] Maar God wil de mensen redden. Dat wordt al verteld in de heilige boeken. En nu mag het aan iedereen bekendgemaakt worden: Mensen worden gered, niet doordat ze zich aan de wet houden, maar doordat ze geloven. Want God redt iedereen die gelooft in Jezus Christus.

God maakt geen verschil tussen Joden en niet-Joden. [23] Want alle mensen doen verkeerde dingen. Daardoor leeft niemand dicht bij God. [24] Maar God wil de mensen redden, zomaar, voor niets. Hij vergeeft de zonden van iedereen die gelooft in Jezus Christus. Zo goed wil God voor ons zijn.

[25-26] Tegelijk wil God dat de schuld van de mensen weer goedgemaakt wordt. Hij heeft daarom zelf gezorgd voor een geschenk waarmee dat kan gebeuren. Dat geschenk is Jezus Christus. Dankzij zijn dood worden de mensen die in hem geloven, gered.
God heeft altijd veel geduld met de mensen gehad. Hij liet hen in leven, ook al deden ze veel verkeerde dingen. En nu redt God iedereen die gelooft in Jezus Christus. Want iedereen die gelooft, wordt door God als een goed mens gezien.

Lied 103c: 1-3 ‘ Loof de koning, heel mijn wezen’

2.Loof Hem als uw vaderen deden,
eigen u zijn liefde toe,
want Hij bergt u in zijn vrede,
zegenend wordt Hij niet moe.
Loof uw Vader, loof uw Vader,
tot uw laatste adem toe.

3.Ja, Hij spaart ons en Hij redt ons,
Hij kent onze broze kracht.
Hij bewaart ons, Hij ontzet ons
van de boze en zijn macht.
Loof uw Heiland, loof uw Heiland,
die het licht is in de nacht.

Preek

Vanouds, beste mensen, heet deze gemeente Remonstrants-Gereformeerd. We zijn het al bijna vergeten, maar die naam verwijst wel naar het allereerste begin. U weet wel: toen de remonstranten bij de Synode van Dordrecht uit de grote, vaderlandse kerk werden gegooid en het hoofd van Van Oldenbarnevelt over het Binnenhof rolde. Die goede, oude tijd dus.

In de praktijk kun je er nog heel wat van terugzien, van dat gereformeerde. Hoewel deze kerk er natuurlijk niet zo protestants uitziet. Dat gaf nogal wat discussies in de jaren negentig van de negentiende eeuw, toen deze kerk gebouwd werd. Werd er niet wat al te rijkelijk versierd voor een protestantse kerk? Waar je het nog wel aan ziet, is de gerichtheid op de kansel met de geopende Bijbel. Een sobere, remonstrantse liturgie die het meest doet denken aan die van de Gereformeerde Bond, volstrekt gericht op de preek, op het woord. Een kerkstructuur die rechtstreeks uit het Genève van Calvijn afkomstig lijkt. En een predikant in een klassieke, zwarte toga.

Gisteren was het Hervormingsdag. Vandaag is het Allerheiligen. Het is een combinatie die te denken geeft. Ik heb mijzelf daarom ten doel gesteld te preken over de vraag wat heiligen voor moderne vrijzinnigen kunnen betekenen. Heiligen spelen een rol bij zowel de protestantse Hervormingsdag als het katholieke hoogfeest van Allerheiligen. Alleen wel op een diametraal tegenovergestelde manier.

Laat ik beginnen bij de heiligen. Binnen de rooms-katholieke traditie zijn dat mensen die op een uitzonderlijke manier van hun geloof hebben getuigd. In woorden en daden lieten zij zien wat geloven betekent. Zij leefden heilig, getuigden van hun geloof en hebben dat soms als martelaar met de dood moeten bekopen. Wanneer er wonderen, met name genezingen, worden toegeschreven aan hun voorspraak, kunnen zij na een lang en ingewikkeld proces heilig worden verklaard. De kerk stelt dan vast dat deze mensen bij God zijn. Gelovigen kunnen hun voorspraak vragen. Zij kunnen, zo is de gedachte, ook na hun dood nog voor ons van betekenis zijn.

Daar komt iets bij wat voor Hervormingsdag van belang is. Sommige heiligen hadden in hun leven zoveel goede werken verricht dat zij als het ware méér verdiensten hadden opgebouwd dan nodig was voor hun eigen heil. Een overschot aan heiligheid, een surplus. De kerk kon die verdiensten ten goede laten komen aan anderen.

En hier komen we bij het springende punt van Hervormingsdag: de 95 stellingen van Luther tegen de aflaten. Die aflaten vormden een buitengewoon handig economisch systeem, dat onder meer bijdroeg aan de financiering van de bouw van de Sint-Pieter in Rome. Een prachtige vorm van crowdfunding avant la lettre.

Hoe werkte dat? Na je dood kwam je niet noodzakelijk meteen in de hemel of de hel terecht. Voor wie niet slecht genoeg was voor de hel, maar ook nog niet klaar was voor de hemel, bestond het vagevuur. Daar werd de ziel gezuiverd van wat nog niet in orde was. Uiteindelijk kon die alsnog naar de hemel, maar die zuivering ging gepaard met tijdelijke straffen.

De verdiensten van de heiligen konden daarbij helpen. Door een aflaat kon de tijdelijke straf worden verminderd. Aan bepaalde goede werken, zoals een pelgrimstocht naar Santiago, kon een aflaat verbonden zijn. Ook financiële bijdragen konden daarin een rol spelen. Zo raakten geloof, verdienste, kerkelijke macht en geld op een bedenkelijke manier met elkaar verstrengeld.

‘Het muntje in het kistje klinkt, het zieltje in de hemel springt.’ Voor wat hoort wat. De ziel sneller in de hemel, Gods eer gered met een prachtige basiliek in Rome!

Voor Luther was dit alles vloeken in de kerk. Hij had de Bijbel serieus gelezen en was tot de ontdekking gekomen dat het hele gedoe rond het vagevuur en de handel in aflaten maar moeilijk met de Bijbel te rijmen viel. Eind oktober 1517 formuleerde hij zijn 95 stellingen. Of hij die daadwerkelijk aan de beroemde deur van de slotkerk in Wittenberg spijkerde, is overigens onzeker. Hij verspreidde ze in elk geval wel. De rest is geschiedenis.

Vanaf dat moment hadden protestanten, of ze nu luthers, calvinistisch of later remonstrants waren, weinig meer met heiligenverering. In de Bijbel kom je natuurlijk wel bijzondere gelovigen tegen. Rechtvaardige mensen die proberen het goede te doen. Mensen die met God wandelen. Geloofshelden die ons als voorbeeld worden voorgehouden.

Maar niemand doet consequent het goede. Zelfs de grootste geloofshelden blijken hun zwakheden te hebben. Denk aan koning David, de man naar Gods hart, die tegelijkertijd gerust deed wat God en mensen verboden hadden. Of aan de apostel Petrus, de steun en toeverlaat van de vroege gemeente, de rots waarop Jezus zijn kerk zou bouwen. Petrus begreep het nogal eens verkeerd en verloochende zijn Heer toen de haan kraaide.

Nee, zo wist de Reformatie: niemand is heilig, ook niet één. Iedereen schiet tekort en gaat in tegen de geboden van God. De mens is geneigd tot alle kwaad en onbekwaam tot enig goed.

Dat wil niet zeggen dat we als mensen geen goede dingen kunnen doen. Natuurlijk kunnen we aardig zijn voor onze buurvrouw. We kunnen proberen de boel een beetje bij elkaar te houden en er niet al te veel een bende van te maken. Maar als het gaat om werkelijk goed zijn, goed in Gods ogen, om heiligheid, dan wordt het ingewikkelder.

Wij zijn allemaal vaten vol tegenstrijdigheden. We hebben goede en kwade gedachten en doen goede en kwade dingen. We proberen het telkens opnieuw, maar slagen er niet in.

De gereformeerde ziel in mij zegt: wij leven van genade. Goed gaat het allemaal niet, maar God rekent ons toch als goed. We mogen steeds opnieuw beginnen. Er is geen reden om ons beter te voelen dan een ander mens. Het is vooral een kwestie van geluk als je minder kwaad doet dan een ander. Maar helemaal in orde is het nooit. En dat hoeft ook niet.

In Engeland bestaat een bekende uitspraak die wordt toegeschreven aan de protestantse prediker John Bradford. Hij ziet een misdadiger naar het schavot gevoerd worden en zegt: *There but for the grace of God goes John Bradford.* Vrij vertaald: daar zou ik ook staan, als de genade van God mij niet daarvoor had bewaard.

Dat gezegd hebbende, begrijpt u dat ik voorzichtig ben met het woord heiligen. Natuurlijk hebben ook vrijzinnigen hun heiligen. Wij remonstranten hebben hun eigen helden. Onze kerk hangt vol met portretten van onze voorgangers. Grote namen als Arminius, Uytenbogaert en Episcopius zijn met meerdere portretten vereerd. Er werden zelfs relieken bewaard: een stoel van Arminius, een pluim van de hoed van Uytenbogaert en een ring van Episcopius. Allemaal inmiddels verloren gegaan of onecht gebleken. Maar we hadden onze eigen remonstrantse santen!

Ook in de vorige eeuw hadden vrijzinnigen hun helden. Een bekend voorbeeld is Albert Schweitzer. Hij begon als vrijzinnig theoloog en schreef een invloedrijke, kritische studie over de historische Jezus. Later ging hij geneeskunde studeren en stichtte hij een ziekenhuis in Lambaréné, in het huidige Gabon. Decennialang gold hij als de grote vrijzinnige heilige: een man die zijn leven wijdde aan de zorg voor zieken in Afrika. Zijn beroemde eerbied voor het leven inspireerde velen.

Inmiddels kijken we ook kritischer naar hem. Schweitzer was een kind van zijn tijd en niet vrij van de koloniale en paternalistische opvattingen waarin hij was opgegroeid. Hij wilde mensen helpen, maar liet hun niet altijd de ruimte om zelf mee te beslissen. Dat maakt zijn werk niet waardeloos. Het herinnert ons eraan dat zelfs een indrukwekkend ideaal niet vanzelfsprekend vrij is van de vooroordelen van zijn tijd.

Een ander voorbeeld is Dag Hammarskjöld, de Zweedse secretaris-generaal van de Verenigde Naties. Hij verbond een diepe spiritualiteit met politieke verantwoordelijkheid. In zijn dagboek *Merkstenen* schreef hij over de innerlijke strijd om zichzelf niet centraal te stellen, maar beschikbaar te zijn voor anderen. Hij zocht naar waarheid en wilde zich inzetten voor vrede. Maar zijn politieke optreden, bijvoorbeeld tijdens de Congocrisis, was niet onomstreden. Zijn streven naar neutraliteit had gevolgen voor anderen. Bijvoorbeeld voor Patrice Lumumba. Ook een vredesman kan zich vergissen.

Tenslotte Etty Hillesum. Zij wordt bewonderd omdat zij te midden van de verschrikkingen van de Holocaust haar menselijkheid behield. In haar dagboeken beschreef zij hoe zij ruimte wilde maken voor God in zichzelf en haat niet met haat wilde beantwoorden. Zelfs in Westerbork, waar zij andere Joodse gevangenen bijstond, bleef zij zoeken naar liefde en menswaardigheid. Haar leven roept ook vragen op over de verhouding tussen innerlijke vrijheid en verzet tegen onrecht. Van

oudsher leidde het niet tot erkenning van heiligheid als je zelf het martelaarschap zocht, wat zij eigenlijk deed. Juist daarom laat zij zich niet eenvoudig tot een voorbeeldige heilige maken.

Wat hebben we dan aan zulke voorbeelden? Als zelfs onze grootste helden niet zonder gebreken zijn, kunnen we dan het hele idee van heiligheid niet beter laten vallen? Dat hoeft niet.

Misschien laat juist die dubbelzinnigheid zien wat er wezenlijk toe doet. Echte heiligen bestaan niet, althans niet in de betekenis van mensen die boven onze gewone menselijke tegenstrijdigheden verheven zijn. Maar er zijn wel mensen die iets in beweging zetten. Mensen die hun leven niet uitsluitend voor zichzelf leven. Mensen die proberen recht te doen en de wereld een beetje beter achter te laten dan zij haar aantroffen.

Misschien bestaat heiligheid niet in het eindresultaat, alsof we aan het einde van ons leven de balans moeten opmaken en vaststellen of we voldoende goede werken hebben verzameld. Misschien ligt heiligheid eerder in de bereidheid om telkens opnieuw te beginnen. In het aandurven van dingen die onmogelijk lijken. In het openhouden van de mogelijkheid dat het anders kan. In het niet opgeven.

Misschien is dat wel een heel protestantse gedachte. We hoeven elkaar niet heilig te verklaren om ons door elkaar te laten inspireren. We hoeven geen volmaakte mensen te vinden om toch iets van hen te leren. We hoeven niet te geloven dat we ooit zonder fouten zullen leven om ons vandaag in te zetten voor het goede.

Vandaag hebben we de kleine Maeve kunnen dopen. We hebben haar met water besprenkeld. Niet in de gedachte dat er iets afgewassen zou hoeven te worden. Maar ook niet in de gedachte dat ze nooit vuile handen zou krijgen. Maar wel in het geloof dat wat er ook in haar leven gebeurt, er altijd de mogelijkheid is om opnieuw te beginnen. Om te leven in de liefde van God en van de mensen.

We leven van genade. En morgen beginnen we opnieuw.

Amen.

Stilte

Orgelspel
Deel III uit Fantasie over het Lutherlied ‘Een vaste Burg is onze God’
Jan Zwart (1877-1937)

Afkondigingen
Anne Marie Fokma-Ostendorf, Ankie, is op 20 oktober overleden op 88 jarige leeftijd. Zij was vriend van de gemeente.
Neeltje Jacoba Bogaards-Romijn, Nel, is op 27 oktober overleden op 81 jarige leeftijd. Zij was lid van de gemeente.
De afscheidsdienst van Nel wordt komende woensdag om 1400 uur gehouden te Gouda.

Wil dan opstaan om hen beiden in een moment van stilte te gedenken.

Hetzij wij leven, hetzij wij sterven, wij zijn van de Heer.

Voorbeden en stil gebed, afgesloten met
gezamenlijk gebeden ‘Onze Vader’

Tijdens de voorbeden 367b
v. Zo bidden wij tezamen
a. Heer, onze Heer, ontferm u over ons.

Eeuwige God, wij bidden U voor de wereld waarin de kleine Maeve mag opgroeien, voor een wereld die soms wankelt en vol tegenstrijdigheden is. Geef dat wij niet opgeven, maar blijven zoeken naar recht en vrede, en geef ons de moed om een veilige plek te zijn voor wie bescherming zoekt.

v. Zo bidden wij tezamen
a. Heer, onze Heer, ontferm u over ons.

Wij bidden U voor de dopeling Maeve, haar ouders, haar peetouders en familie, dat zij mag opgroeien in liefde, omringd door mensen die haar zien en dragen. Geef dat zij haar eigen weg mag vinden in de wereld, steeds gedragen door het vertrouwen dat zij telkens opnieuw mag beginnen.

v. Zo bidden wij tezamen
a. Heer, onze Heer, ontferm u over ons.

Wij bidden U voor onze geloofsgemeenschap, verbonden in de gang der generaties. Geef dat wij mild mogen zijn voor elkaar en kritisch op onszelf, en leer ons te leven uit de bevrijdende genade die U ons om niet schenkt.

Wij bidden u ook voor wie in de rouw gestort zijn. Dat zij uw liefde en ontferming mogen ervaren. Dat wij er ook voor hen mogen zijn.

v. Zo bidden wij tezamen
a. Heer, onze Heer, ontferm u over ons.

In de stilte willen we voor u uitspreken, wat geen mens voor ons kan zeggen. We bidden in de stilte, omdat we willen geloven dat u naar ons luistert.

In verbondenheid met gelovigen van alle tijden en plaatsen bidden we met de woorden van Jezus.
Vater unser im Himmel,
geheiligt werde dein Name.
Dein Reich komme.
Dein Wille geschehe,
wie im Himmel, so auf Erden.
Unser tägliches Brot gib uns heute.
Und vergib uns unsere Schuld,
wie auch wir vergeben unseren Schuldigern.
Und führe uns nicht in Versuchung,
sondern erlöse uns von dem Bösen.
Denn dein ist das Reich und die Kraft
und die Herrlichkeit in Ewigkeit.
Amen.

Mededelingen en collecte

(Gemeente gaat staan)

Slotlied 425 ‘Vervuld van uw zegen’

Uitzending en zegen

Bevestigen wij dan ons geloof in een leven van liefde,
aanvaarden wij onze verantwoordelijkheid voor onze geloofsgemeenschap,
haar taken in deze wereld, met haar noden.
En gaan we dan van hier naar ons huis en onze levensopdracht
onder Gods zegen.
De Heer zegene en Hij behoede u.
De Heer doe zijn aangezicht over u lichten en zij u genadig.
De Heer verheffe zijn aangezicht over u en geve u vrede.
Amen.

Antwoordlied 978: 4 **‘**Laat dan mijn hart U toebehoren’

